СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXII. Ч. 284. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 6. грудня, 1924. VOL. XXXII. No. 284. Jersey City, N. J., Saturday, December 6, 1924. THREE CENTS

Кулидж признає неможливість держатися осторонь.

ШИКАГО, 4. грудня. — Президент Кулидж виголосив тут нині дві публичні промови, з котрих одна має в собі дуже важну заяву.

Одну з промов виголосив він на обіді, уряджeнім Торговельним Клюбом Шикага в Ґотели Дрейкса. Другу виголосив вечером в готели Стак Ярдс Ін з нагоди межинародної вистави худоби.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО ЕКОНОМІЧНЕ ПОЛОЖЕННЄ КРАЮ.

В своїй промові з приводу отворення вистави президент обмежився до дискусії економічного стану Злучених Держав.

Він висказав думку, що Злучені Держави стоять перед загальним добробутом, але закликав промисловців, що для сього потреба, аби вони оглядалися на інтереси фармерів, бо без сього неможливий загальний добробут.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО ЗАГРАНИЧНУ ПОЛІТИКУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Далеко важнійші справи порушив президент у своїй промові на обіді в Торговельнім Клюбі.

Тут він діткнувся справ заграничної політики Злучених Держав і виразно признав, що Американці помиляються, коли вони думають, що Америка може робити свою політику, не оглядаючися на другі народи світа. Він остерігав Американців, що в нинішних часах цілий світ се немовби одна суспільність, і один край не може вивисшатися багато понад других, себто не може довгий час удержатися на становищи, богато висшім від других країв. Злучені Держави мусять порозумітися з другими краями, вони не можуть довше держатися осторонь від політики світа, бо такою політикою пошкодять вони не лишень другим, але й собі.

В який спосіб Америка має входити в порозуміння з другими краями, сього Кулидж не говорив. Він не згадував в своїй промові ані Ліги Народів ані межидержавного суду.

МЕЛОН ЗА ОБНИЖЕННЄМ ПРОПОДАТКУ.

ВАШИНГТОН, 4. грудня. — Секретар скарбу Мелон у своїм річнім рапорті, предложенім конґресови, знова домагається обниження надвижки до податків.

Він побивається головно за зниженнем податків від землі та дарунків, бо вважає, що головні сі податки шкодять бизнесови.

ПЕРЕПИСАЛИ ФЕДЕРАЛЬНУ ПОЗИЧКУ.

ВАШИНГТОН, 4. грудня. — До підписання федеральної позички на бонди, яка виносить 200 міліонів, зголосилося тільки, що уряд може дістати понад 500 міліонів долярів. Один нюйорський банк зажадав для себе бондів на 75 міліонів.

ПРОДОВЖЕННЯ ЖИТТЯ.

ВАШИНГТОН, 4. грудня. — Після обрахунків федерального уряду здоровля, предложених конґресови, пересічне життя людини в Злучених Державах збільшилося від 1870 року о 15 літ.

Пересічне життя в Злучених Державах виносить тепер 56 літ. Звіт приписує се головно побореню недуг, як тифуса й сухот.

ПОЛІСМЕНИ ОБЖАЛОВАНІ ЗА ЗМОВУ З БУТЛЕҐЕРАМИ.

Джерзи Сіті, 5. грудня. — На приказ джерзісітського судді Еґена арештовано нині 9 полісменів, межи ними капітана джерзисітської поліції та двох офіцирів віґокенської поліції, яких державна прокураторія обжаловує за змову з бутлеґерами, на основі котрої поліцаї мали помогти бутлеґерам висадити на беріг алькоголічних напитків на 50 міліонів долярів.

НОВА НАДҐОРОДА ЗА ПЛЯН МИРА.

НЮ ЙОРК, 4. грудня. — Фундація імени Вилсона оповіщує, що першу річну надгороду за працю для заведення всесвітного мира признано сього року лордови Робертови Сесилови.

Лорд Роберт Сесил, се відомий англійський політик, котрий вславився своїми працями коло Ліґи Народів. Надгороду признано йому за визначну публичну службу для заведення мира через справедливість. Надгорода виносить 25,000 дол. Лорд Сесил приїздає до Америки з кінцем сього місяця.

ПОКІНЧЕННЄ СЛІДСТВА В СПРАВІ СПАЛЕНОЇ ЖІНКИ ПАСТОРА.

КОЛАМБАС, Огайо, 4. грудня.— Коронер видав уже остаточне ореченне в справі смерти пані Шітслі, жени протестантського пастора, котрої тіло найдено спалене в печи мешкання пастора.

Коронер каже, що небіжка згинула від самогубства. Се ореченне противиться виразно ореченню знатоків хемії.

ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

ОВКЛЕНД, Каліфорнія, 4. грудня. — Два електричні поїзди наїхали на себе і при тому погинуло 6 осіб, 7 віднесло смертельні рани, а коло 30 осіб лекші рани.

СНІЖНІ ЗАМЕТІЛІ НА ЗАХОДІ.

ОМАГА, Небраска, 4. грудня. — Стейт Небраску навістила страшна вітруга зі заметілями. В цілім просто стейті, вірвані всі телеграфічні й телефонічні дроти.

КАРА ЗА ПОГРОЗИ НАСЛІДНИКОВИ ПРЕСТОЛА.

МОНТРЕАЛЬ, Канада, 4. грудня. — Канадійський суд засудив на три місяці вязниці та 100 долярів кари Джорджа Бравна, 24-літного мущину, за те, що він волочився з набитим револьвером в кишени за наслідником англійського престола, підчас його побуту в Монтреалі.

20,000 ДОЛЯРІВ ЗА ВТРАТУ НОГИ.

НЮ ЙОРК, 4. грудня. — Лава присяжних суддів признала 11-літній дівчині Рут Ґері 20,000 долярів відшкодовання за втрату ноги, котру треба було відтяти, як її переїхав трок одного підприємства. Дівчина позивала за 100,000 долярів.

ДІТИ БАНДИТАМИ.

ГАРИСБУРГ, ПА., 4. грудня. — Місцева поліція арештувала нині 15 хлопців та 3 дівчат у віці від 8 до 13 літ, яких вона обжаловує за участь в нападі на один склеп. Поліція переловила їх на піяцькій забаві, і допитуючися, звідки діти дістали горівку, дійшли до кореня.

ТИФ У НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 5. грудня. — Нюйорський комишенер здоровля подає, що в минувшім місяци було в місті 157 случаїв тифу.

Як каже уряд, число се велике, але про пошесть говорити ще не можна. На думку уряду, всі хорі набралися тифу підчас прогульок поза місто, бо молоко й вода в місті здорові.

ЗАСУД ОТАМАНА ХМАРИ.

Московська радіостація повідомляє, що в Винниці відбувся процес проти відомого отамана Хмари. Хмара признався до своєї протирадянської діяльности, за яку засуджено його на найвищу кару, себто смерть.

УБИЙСТВО ВІЙТА.

Ілько Сліпко і Микола Дерко з Леніни Малої коло Старого Самбора, напали недавно на начальника своєї громади Максима Лисайка, який був рівночасно гаєвим дібр в Спасі і зарубали його сокирами. Причиною їх вчинку були особисті порахунки з Лисайком. Обох злочинців арештовано й відставлено до повітового суду в Самборі.

САТИРИЧНО ГУМОРИСТИЧНИЙ ЧАСОПИС.

Першого листопада появилося у Львові перше число сатирично-гумористичного часопису „Зиз". Число має 8 сторінок, багато ілюстроване.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄМО ВІДДІЛОВИХ СЕКРЕТАРІВ У. Н. СОЮЗА, ЩО КАЛЄНДАР ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ І ЗАЧНЕМО ВИСИЛАТИ ЙОГО 8. ГРУДНЯ 1924 Р. НА АДРЕСИ СЕКРЕТАРІВ.

АДМ. СВОБОДИ.

ВЕЛИКИЙ СТАНИСЛАВІВ.

Маґістрат Станиславова в порозумінню з польським урядом рішив 1. січня 1925 р. прилучити до міста доокружні громади, що в результаті дасть „великий Станиславів" — до речі кажучи з подавляючим відсотком українського населення.

ОБСАДА ПОЛЬСЬКО-СОВЄТСЬКОГО КОРДОНУ.

З Вильни повідомляють, що відділи польського прикордонного корпусу обсадили 4. м. м. границі виленського й даниловицького повіту. Крім цього переводиться обсада десненського повіту й берегів ріки Двини. Відділи поліції відходять до концентраційних пунктів. Комуністи розкидають поміж жовнірів тисячі летючок з закликами до непослуху. Сі летючки передістались до поїздів, якими транспортують військові відділи.

СМІЛИВИЙ ДИВЕРЗІЙНИЙ НАПАД.

На двір Цурків під Єзеранами на Волині напав відділ з більше, як 30 люда озброєних їздців. Заїхали до села в правильному порядку, та що всі думали, що то польське військо. Окружили двір і почали стріляти, потім ввійшли до середини. Власник Івануф із жінкою втік. На вистріл сторожа стрільці відповіли стрілом і ранили його. Зі стайні забрали 36 расових коний, а решту живого інвентаря зіґнали до стодоли, замкнули і облили бензиною і підпалили. Ціла стодола і все, що в ній було згоріло. Опісля вернули до двора і плюндрували все. Військова патруля, що була в цукроварни Мізоря пустилася в погоню, але безуспішно.

ВІДНАЙШЛИ „ПРАБІБЛІЮ".

Загранична преса широко розписується про відкриття документів прабіблії. Літерат і вчений німецький Л. Альберт Герман, що розсліджує спеціяльно ґалійські мови й старинности, подорожував по Англії й Ірляндії. Віднайшов копію повної хроніки вчених, або „олямів" Ульстеру. Обіймає ця хроніка в хронольоґічному порядку історію понад сім тисяч літ, а саме від 5357-го до 4-го року перед Христом. Документи ці довгі літа були в посіданні потомка прастарого ірляндського королівського роду. Переховував їх, бажаючи врятувати перед знищеннєм. Де є ця хроніка тепер — згаданий вчений не каже. Але фактом є, що йому вдалося привезти з Ірляндії відпис і переклад. Часть першу вже видано, а дальша частина появиться небавом у Берліні. На думку вчених спеціялістів, коли покажеться, що документи є дійсно правдиві, будуть дуже важним причинком до науки про раси, народи й мову, взагалі для дослідників старинности, бо містять богато незнаних річей у всіх майже ділянках історії.

Віднайдена хроніка містить м. и. подробиці про біблійного Ноя, котрий мав називатися Ард-фір (високий чоловік) і був вождом скитийських кочовиків у північній части Мезопотамії. Потопа за часів Ноя-Ард-фіра не була — згідно з цією хронікою — елементарним нещастем, лише нападом асирійських орд, котрі впали до Мезопотамії. Тоді там володіли предки Ноя в 2224. році перед Хр. Ковчег Ноя, то було звичайне човно, на котрому вожд Скитів Ной-Ард-фір утікав перед Асирійцями на филях Евфрату.

СТО ТИСЯЧ ВОЄННИХ КЛАДОВИЩ.

Німецький „Союз охорони могил", що працює уже від пяти років над збереженням і украшенням могил героїв Німеччини, розкинутих по цілому континенті, подає до публичного відома, що поза межами батьківщини опинилося понад 2 міліони могил, що утворили около 100.000 воєнних кладовищ.

Бояться нових заборчих плянів московських імперіялістів

БЕРЛІН, 4. грудня.— Московський наїзд на столицю Естонії з наміром доконати там большевицький „переворот", викликав переляк в балтійських державах.

Вони знають, що московські большевики напали були на Естонію не ради самої пропаґанди але для заґарбання Естонії і прилучення її до Москви яко московської провінції.

Длятого Москва післала була над естонську границю свою армію під командою ґенерала Буденного і на естонські води своїх кілька воєнних кораблів.

Балтійські народи знають пляни Москви, які неодмінно змагають до заґарбання Естонії, Латвії, Литви й Фінляндії і лище відкладають сі пляни на доґідну для себе пору.

З уваги на те вже давнійше Фінляндія, Латвія й Естонія вже давнійше заключили між собою оборонну умову. Тепер же вони хотять її обновити і скріпити та приєднати до союза і Литву.

Польща хоче використати нагоду і теж заходиться примазатись до балтійського союза.

ПЕРЕД ЗІБРАННЄМ РАДИ ЛІҐИ НАРОДІВ В РИМІ.

РИМ, 4. грудня. — Рада Ліґи Народів збереться тут в понеділок, 8-ого с. м., на 2-тижневу конференцію. Її отворить голова італійського сенату, Тіттоні.

Поволі вже зїздяться члени Ради й урядовці Ліґи. Вони кажуть, що ся груднева конференція Ради Ліґи Народів вельми важна.

Вона має занятись пляном Бенеша про „поставлення війни поза закон"; всесвітньою розоружною конференцією, яку англійські політики хотіли-б розбити; імовірно справою Египту; непорозуміннями між Туреччиною і Грецією; і вічними хоробами Польщі, Данціґу та нових і старих придунайських держав.

КОМУНІСТИЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 4. грудня. — Сьогодня прибув сюди російський большевицький амбасадор Леонід Крассін.

Сю нагоду використали французькі комуністи і уладили маніфестацію з окликами за „світовою революцією".

Біля домівки французької комуністичної партії зібралась товпа в числі до 3,000 осіб, до якої промовив комуністичний посол Жак Доріо. Демонстранти теж розвинули червоні прапори і кричали, що „світова революція" докотилась вже до Парижа.

Тоді прийшла поліція і розіґнала демонстрантів.

ЗА БИЗНЕСОМ.

ЛЯЙПЦІҐ, (Липск), Німеччина, 4. грудня. — Німецький міністер війни др. Отто Ґесслер заявив на виборчих зборах, що він противиться політиці подзвонювання шабелькою а підпирає політику бизнесу.

ЗМОВА НА ЖИТТЄ АНҐЛІЙСЬКИХ МІНІСТРІВ.

ЛОНДОН, 4. грудня. — Лондонська поліція викрила змову египетських націоналістів на життє англійських міністрів. Заговірники хотіли-б доконати замаху в Лондоні.

Наслідком того поліція скріпила охорону міністрів.

ГІРШІ СКОТИНИ.

БЕРЛІН, 4. грудня. — Суд в місті Гановер судить бучера Фріца Гармана, котрий замордував 27 людий.

Він убивав молодих хлопців. Іноді відався зубами в шию жертви і загризав її на смерть. Потому пив з жертви кров, а з мяса виробляв ковбаси і самий їх їв та продавав у бучерні.

Він до вини признався і просить суд, щоб як найскорше виконано на ньому кару смерти.

ВІЛЬНО ВБИВАТИ БЕЗНАДІЙНО ХОРИХ.

КОПЕНГАҐА, столиця Данії, 4. грудня. — Данський міністер справедливости Стейке предложив у парляменті проект закона, по якому лікарі мати-муть право відбирати життє невилічимо хорим, задля покінчення їх неминучих мук.

ХТО РОБИВ ПЕРЕВОРОТ В ЕСТОНІЇ?

РЕВАЛЬ, столиця Естонії, 4. грудня. — В Естонії по здавленню „большевицького перевороту" настав повний спокій.

Естонське правительство домагається вияснення від уряду СССР. з приводу наїзду Москалів на естонську територію. Воно каже, що сим разом урядови СССР. не вдасться скласти всю вину на „комінтерн" (так званий „комуністичний інтернаціонал"), бо є докази, що і московський уряд мішався до „перевороту". Над Ревалем навіть появився був підчас невдачного „перевороту" московський воєнний літак.

ПОЛЬЩІ ЩЕ МАЛО ЗОРУЖЕНЬ.

ВАРШАВА, 4. грудня. — Польський уряд постановив побільшити видатки на військо з уваги на щораз більшу небезпеку війни зі сторони Німеччини і Росії.

СІКОРСЬКИЙ ПРО АРМІЮ СССР.

ВАРШАВА, 4. грудня. — Польський міністер війни Сікорський заявив нині в „сеймі", що заява уряду СССР. про зменьшеннє російської армії неправдива.

Він каже, що СССР. побільшив власне тепер свою армію о 15 дивізій і замовив закордоном 1,000 літаків і 1,000 моторів.

СССР. МОКРИЙ.

МОСКВА, 4. грудня. — Большевицький „совнарком" (совет „народних" комісарів) видав декрет (указ), яким дозволив виріб і продаж алькогольних напитків із силою 30%.

„Совнарком" видав сей указ задля збільшення державних доходів і побиття самогонців. Коршмарі дуже раді сьому указові.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Чкл. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПРОСВІТІ

Львівська Просвіта віднеслась торік до американських Українців з покликом, щоб вступали в її члени. І на сей поклик вона дістала 600 членів зза моря.

Тоді ся поміч богато значила фінансово, хотяй члени вкладку платили по 1 долярови, бо доляр се були міліони тепер вже згинувших польських марок.

Була се теж і велика моральна допомога, бо наші браття в Галичині бачили, що мають за морем братів, котрих простір віддалі культурно не розділив.

Тепер в старому краю нові гроші, польські „злоті", яких лише 5 за доляра. А що там велика дорожня, так Просвіта піднесла вкладку на 2 доляри, себто 10 „злотих" річно.

Одначе треба сподіватись, що не зважаючи на се Просвіта дістане сього року БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ аніж торік.

Колиб лиш 10-та частина зорганізованих Українців в Америці вступила в члени Просвіти у Львові, так вона дістала би зза моря 3,000 членів!

Сповнім сей обовязок невеликий! Два доляри на рік не велика сума. І її не платять члени задурно, але за видання.

Видання Просвіти тепер в цілости українські своїми ідеями і змаганнями. Вона знає, що на них не може дістати жадної фінансової допомоги, (яку діставала від Австрії) і безпеpечно навіть ніколи не забрудилa-б собі рук допомогою з рук польского уряду. Вона мусить полягати лиш на власних силах і яко независима установа може свобідно писати і говорити (оскільки така свобода можлива під Польщею).

Длятого галицька Просвіта заслугує на підперте від своїх.

Чи ВАШЕ ТОВАРИСТВО належить до Просвіти?

Чи Ви належите до Просвіти?

З нагоди ювилейного обходу Просвіти в день 8-ого с. м. впишіть себе до Просвіти і старайтеся, щоб і Ваше товариство туди вписалось!

Подбайте і Ви, щоби Просвіта дістала з Америки кілька тисяч членів!

Вкладки посилати на адресу:

PROSVITA, Rynok 10, GALICIA, EUROPE.

Або:

OBYEDNANNYE, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

ПОЛІПШУЙМО, АЛЕ НЕ ОСЛАБЛЮЙМО

Прийшов місяць грудень, послідний місяць у році, а з ним вибори нових урядників по відділах. Тому не від речі булоби дещо над ними застановитися.

Що вибори по відділах відбуваються кождого року, се треба признати річю, для відділів і для цілої організації корисною. Се добре, що члени відділу можуть раз у рік відбати суд над своїми урядниками, дати признаннє й похвалу тим, що щиро працювали для розвою відділу й організації та осудити тих, які за відділ і організацію не дбали. Се добре, що раз у рік відділ робить обрахунок своєї праці, перегладає висліди, критикує себе й свою роботу. Без такої критики не можливий ніякий поступ.

Щоби, однак, така критика вийшла організації на добре, треба знати не лишень, як скритикувати, але й яку поправу завести, щоби нове було ліпше від старого. Всяка критика без вказання ліпшої дороги не є ніяка критика, а лишень кирпня. Для такої власне кирині є богато нагоди при річній зміні уряду, і власне при річних виборах урядників треба дивитися, аби вибори силу відділу й організації не ослабили, а скріпили.

Організація й відділ скріплюється новими виборами тоді, коли відділ усуває менче здібних або нездібних людий, а на їх місце ставить більше здібних людий. Коли відділ усуне урядника не за те, що він до роботи не надається, але зате, щоби лишень наставити нового чоловіка, то тим відділ ні собі ні цілій організації не помагає, але шкодить. Заким новий урядник заправиться до свого діла, до якого старий урядник уже втягнувся, то богато води в ріках попливе й богато головна канцелярія вилле чорнила й народного гроша, заким вона його як слід підучить. Новий урядник добрий лишень тоді, коли він сейчас є ліпший від старого, усуненого урядника. Коли він роботу не посуває, а спиняє, то він гірший від старого, і організації й відділови від сього не ліпше, а гірше. Він коштує гроші й відділ і цілу організацію.

Тому з приводу вибору нових урядників по відділах нашої організації, члени й членькині Українського Народного Союза повинні стерегтися перед новиною для самої новини. Перед зміною для самої зміни. Вони повинні усувати старих урядників лишень тоді, коли вони показалися нездібними до ведення призначеної їм роботи. Коли старий урядник сповняв по змозі своїх сил й знання свій уряд, то він добув собі певну практику, яку треба цінити. Такого чоловіка усувати не треба, хиба члени зовсім певні, що якийсь новий член дає певну гарантію, що він поведе діло краще.

При виборах треба поводитися не особистими мотивами, а інтересами громади. Коли члени при кождім виборі будуть питати себе, чи кандидат буде сповняти обовязки уряду краще від старого урядника, і будуть чесно поступати після відповіди, яку їм совість на се питанне дасть, тоді і відділ і ціла організація не лишень буде рости, але й буде свій прогрес прискорювати.

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ПРЕСА

Спостереження та уваги.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

V.

Ми тому так довго зупинились на київській „Раді" й на доказах чому вона не була газетою, щоб тим менше потім говорити про наші теперішні часописи. Говорити про живих взагалі трудно, а коли нас з ними з нимь звязують близькі відносини, то говорити про них, а тим паче критикують їх, ще трудніще.

Українських щоденних газет маємо нині дві: „Діло у Львові й „Свободу" в Америці. номінально маємо таких газет більше: цілих 18 на совітській Україні й ще 2 в Америці — большевицькі „Щоденні вісти" й Карпаторуський „День". але про ці номінальні українські, а в дійсности антиукраїнські ми тут говорити не будемо

Отже лишаються „Діло" й „Свобода" До них можна причучити й ті українські часописи, що виходять не щоденно, але мають характер газет: „Америку", „Народну Волю" й „Народне Слово" в американських стейтах, „Канад. Українця", „Канад. Фармера", „Укр. Голос", „Громадський Голос і „Новий час" у Галичині та ще може з пару таких видань, про які я тут забув.

Докладно зупинитись на характеристиці кождого з цих видань не вважаю потрібним. Прохаю тільки читача ласкаво пригадати собі, що я писав про київську „Раду" й про перебіг та поділ праці в українських газетах. Хай сам читач приложить ту саму мірку до нашої сучасної преси й по щирости скаже: чи може наша сучасна приса вважатись модерною, чи подібна вона до преси світової чи заслугоє вона взагалі на назву преси?

Беру читача суддею, бо вірю й знаю, що він чудесно визнається на таких справах, він часом не знае причин того, чи иншого суспільного явища, але саме явище він бачить знаменито. І, по правді кажучи, читач вже й відповів на поставлені тут запитання: **відповів тим, що своєю пресою не цікавиться.**

Фактом є, що й инші по роках війни революції й державности, по роках низвичайного розцвіту українського національного життя, **ні одне українське періодичне видання власними доходами не може істнувати.** Візміть, яке хочете з теперішних наших видань, і за кождим з них ви знайдете якого небудь „пана", що крехче, стогне зітхае, але гроші дає. Чи той пан є поодинокою особою, чи організацією, це ріжниці не робить. Але фактом є, що без субвенції, без датків, без сторонньої підпори, на основі одної лише „самоокупаємости" ні одне з наших періодичних видань істнувати не може.

На діюсь, що самого цього факту ніхто не заперечуватиме Незгода може тільки виникнути, коли схочемо встановити причини цього явища. Причини можуть лежати або на боці читача, або на боці преси. Або читач у нас такий, що чим його не годуй, яких делікатесів йому не давай — він все не схоче виконувати своєї служби або преса в нас така, що вимог читачивих не задовольняе, не дає йому того, що він хоче мати, не числяться ні звимогами часу, ні з потребами життя. Третього рішення тут не може бути.

Сказати, що читач у нас негодящий, **не можемо не смієио, не маємо права.** Бо це буде свідоцтво вбогости для цілої нашої майбутности, для всіх наших національних змагань. Хочемо збудувати державу — не можемо створити національної преси, якаб стояла на власних ногах! Хочемо бути самостійними — а не маємо стільки грунту під ногами, щоб утримати на самій народній масі кілька періодичних видань! Да коли це ми скажемо, то нам нічого більше не лишиться, як зателефонувати до похоронного бюра й замовити собі похорон по третому розряду...

Не тільки не можемо й не сміємо цього сказати, але й **підставки до цього не маємо** Були часи в історії нашої преси, коли ота самокупаємость" була фактом. Підчас війни „Діло" мало 8000 передплатників і виходило без дефіциту. Коли Київ був занятий військами Директорії (осінь 1918 р.) „Від-родження виходило в кількости 12.000 примірників і також не мало дефіциту.

Але це були виїмкові сторінки в історії української преси. „Діло" й „відродження" в згаданім часі згуртували кругом себе дійсно найкращі сили української журналістики. Це дійсно були тоді **газети** внайкращім роумінню цього слова. І їх тоді читали.

Радянин.

СЕРЕДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКА ПОРОХІВНЯ

Нюйорська газета „Таймс" подала минувшої неділі статтю дра Лівермора про середну Европу. Др. Лівермор став загально звісним в Америці кілька місяців тому назад, коли йому надано надгороду, визначену відомим накладчиком Едвардом Боком, за придуманне пляну всесвітного мира.

Др. Лівермор пише про полоси в Европі, які грозять новою війною, яка дуже легко може стати всесвітною. Таких полос він вичисляє цілий ряд. Такою небезпечною полосою є передовсім загарбані Польщею німецькі краї, отже німецькі части Прусії та польський коритар до Данцигу. Далі на сході е небезпечна бочка пороху в польській окупації литовської столиці Вильни. Звідти на полудне ще одна велика порохівня, українські провінції, загарбані Польщею.

Про Галичину др. Лівермор каже:

„Західна частина Галичини, котрої осередком є Краків, є частиною давної Польщі, загарбаної Австрією і се чисто польський край. Зате в східній Галичині Поляки становлять лишень коло 27 процентів населення. Українці виносять 3 міліони або й більше. Кровю вони більше зближені до Росіян. Навіть релігійно вони не годяться з Польщею, бо хоча Українці признають зверхність римського папи, мимо сього вони придержуються грецького православного (униятського) обряду. Головне місто Львів є польським островом серед українського моря."

Др. Лівермор росповідає довше про те, якто Польща захопила сі провінції. Як колись історична польська держава забрала хапчиво західну Україну і як вона опісля відпокутувала свою пажерливість державною смертю. Др. Лівермор каже, що в своїм політичнім нерозумі новочасна Польща при своїм воскресенню повторила похибку історичної Польщі, коли вона скористала з ослаблення України та захопила знова західні українські землі. В той спосіб вона знова заняла границю, якої вона боронити не може. Др. Лівермор робить зі сього мовчаливе заключення, що повторивши історичну похибку, Польща буде мусіти повторити свою історичну покуту.

ДОТЕПЕРІШНИЙ УСПІХ ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА

ВИКАЗ ЧЛЕНІВ ОРГАНІЗАТОРІВ.

за жовтень і падолист 1924.

Найбільше членів приступило до відділу 385-го в Мінеаполіс, Мінн., 25 нових членів, а відтак до відділу 65-го в Елизабет, Н. Дж., 22 нових членів.

Найбільше нових членів зорганізували:

Заканич Михайло 22-ох.

Бойко Микола 20-ох.

Янсевич Тимко 14-ох.

Олешко Олекса і Салаш Стефан по 11 нових членів.

Годяк Йосиф і Фук Михайло по 10 нових членів.

Виказ зладжений після порядкового числа відділів з підчеркненнем імен тих організаторів що приєднали 3-ох або більше нових членів.

В. 1. Дяк Стефан 1-го.
В. 3. Нагірний Олекса 2-ох.
В. 4. Кусень Семен 1-го.
В. 5. **Олійник Нестор 3-ох,** Климишин Антін 2-х, Сидор Ів. 2-ох.
В. 7. **Капітула Дмитро 4-ох, Пухир Петро 4-ох,** Когут Іван 2-ох, Костів Асафат 1-го.
В. 8. **Хіцак А. 3-ох,** Пилипишин Семен 2-ох, Мандзій В. 2-ох, Сакала Г. 2-ох.
В. 9. Чирча Василь 1-го.
В. 11. Мазяр Петро 1-го.
В. 14. **Ставчанський Мафтей 7-ох, Франчук Микола 3-ох,** Бегар Григорій 1-го.
В. 16. Мельник Олекса 1-го.
В. 18. Глюз Йосиф 1-го.
В. 20. **Ломака Теодор 3-ох,** Прихітко Матвій 1-го.
В. 21. Смик Теодор 2-ох, Коцан Микола 1-го.
В. 22. Більський Михайло 1-го.
В. 24. Цьокан Іван 2-ох.
В. 25. Ядловський Семен 1-го.
В. 26. Бусько Василь 2-ох.
В. 27. **Гладкий Василь 3-ох.**
В. 28. Лубянецький Іван 1-го.
В. 30. Вдовяк Микола 2-ох.
В. 31. **Феценько Кирило 4-ох,** Огарик Іван 2-ох, Бобеляк Петро 1-го.
В. 33. **Дзюрджевич Анна 7-ох.**
В. 34. Запотічний Михайло 1-го.
В. 36. **Чернець Зофія 3-ох,** Галушка Зофія 1-го, Лялька Катерина 1-го, Лиса Юстина 1-го.
В. 37. **Горінь Анна 3-ох,** Рудницька Марія 1-го, Фуртас Зофія 1-го.
В. 38. Смоляк Яким 1-го, Вільчинський Михайло 1-го.
В. 39. **Клюсик Михайло 4-ох,** Корнафель Іван 1-го.
В. 42. Свитак Олекса 2-ох.
В. 43. Лагода Василь 1-го.
В. 44. **Демчик Лука 4-ох.**
В. 45. **Малик Теодор 3-ох.** Юзьвяк Іван 2-ох.
В. 47. Адамчук Михайло 1-го.
В. 49. **Юркевич Микола 4-ох.**
В. 50. **Греськів Йосиф 5-ох.**
В. 56. Пуцило Михайло 1-го.
В. 57. **Лесняк Онуфрій 4-ох.**
В. 58. Лисогір Василь 1-го.
В. 59. **Галькевич Михайло 6-ох, Венгринович Володимир 3-ох.**
В. 61. Королевят Теодор 1-го.
В. 62. Туринець Олекса 1-го.
В. 63. Мищишин Онуфрій 1-го.
В. 64. Сас Михайло 2-ох, Редчук Дмитро 1-го.
В. 65. **Заканич Михайло 2-ох (двайцятьдвох).**
В. 66. Гандзюк Михайло.
В. 67. Хировський Іван 1-го.
В. 69. Плескун Олекса 1-го, Ковбасник Микола 1-го.
В. 70. Стадник Іван 2-ох.
В. 73. **Костів Микола 3-ох.**
В. 74. **Булій Дмитро 3-ох,** Мудрак Василь 2-ох, Мельник Йосиф 1-го.
В. 76. **Лисак Олекса 4-ох.**
В. 77. **Головід Петро 4-ох,** Яремцьо Стефан 1-го.
В. 80. **Грицак Теодор 9-ох.**
В. 81. Вітовський Михайло 1-го.
В. 83. Карбівник Роман 1-го.
В. 84. **Гайда Олена 2-ох.**
В. 85. Костюк Онуфрій 1-го.
В. 87. Максимик Василь 2-ох, Максимчук Тимко 1-го, Тарасик Андрій 1-го.
В. 90. **Чепа Іван 4-ох.**
В. 91. **Возьнічак Юрій 3-ох.**
В. 93. **Васнлів Андрій 3-ох.**
В. 94. **Курочка Онуфрій 3-ох,** Машталір Микола 2-ох, Морозовський Йосиф 2-ох, Курочка Олена 1-го, Кулинич Михайло 1-го, Чайковський Іван 1-го.
В. 95. Гурин Т. 1-го.
В. 96. **Дацик Матвій 5-ох.**
В. 98. **Чорний Іван 4-ох.**
В. 100. **Цебак Андрій 7-ох.**
В. 102. Стадник Константин 1-го, Бусько Микола 1-го.
В. 103. Колодрубець Василь 1-го.
В. 104. Лисак Гарасим 1-го.
В. 105. **Слободзян Стефан 6-ох.**
В. 106. Островський Олекса 1-го.
В. 107. Матейчук Іван 1-го, Новаковський Онуфрій 1-го.
В. 108. Віркійовський Франко 1-го.
В. 110. **Чорній Теодор 4-ох.**
В. 111. Горняк Ілько 1-го.
В. 112. Стадник Анна 1-го.
В. 116. Стадник Павло 2-ох.
В. 118. Сарахман Михайло 1-го.
В. 120. Бацць Михайло 1-го.
В. 122. **Сідзінський Кароль 8-ох.**
В. 123. Тарас Іван 2-ох.
В. 124. **Бала Дмитро 3-ох.**
В. 127. Володка Павло 2-ох, Дубас Дмитро 1-го.
В. 130. Галецький Іван 2-ох.
В. 133. **Будник Олекса 4-ох.**
В. 136. **Сус Йосиф 4-ох.**
В. 137. **Крочок Іван 4-ох, Дроботій Василь 3-ох, Сагатий Филимон 3-ох,** Підгайний Микола 1-го.
В. 139. Федасюк Осип 1-го.
В. 140. Кравець Іван 2-ох.
В. 143. Повалений Іван 2-ох.
В. 147. **Салаш Стефан 11-ох, Заяць Іван 5-ох, Мельничук Стефан 3-ох,** Ракочий Василь 2-ох, Губіцький Григорій 1-го.
В. 149. **Стецьків Онуфрій 4-ох.**
В. 150. **Шульган Петро 5-ох.**
В. 151. **Худоба Мелянія 3-ох.**
В. 152. **Присяжний Семен 3-ох,** Сидорович Володимир 1-го.
В. 155. **Чумер Михайло 6-ох,** Ваверчак Іван 3-ох, Маслій Григорій 1-го, Папуля Теодор 1-го, Шевчук Григорій 1-го, Щуцький Пилип 1-го.
В. 156. **Чопик Іван 8-ох.**
В. 157. Канюк Павло 1-го.
В. 158. **Щуцький Андрій 4-ох.**
В. 160. **Костишин Матвій 3-ох.**
В. 161. Підуфалий Антін 2-ох.
В. 163. Гвіздь Стефан 1-го.
В. 164. Піцяь Михайло 1-го.
В. 168. **Косинка Григорій 3-ох.**
В. 170. Павлик Гаврилі 1-го.
В. 174. Думанський Михайло 1-го.
В. 176. Рубановський Роман 1-го.
В. 179. **Шпитъ Тимко 4-ох,** Паращак Михайло 2-ох.
В. 181. Прокопчук Стефан 2-ох.
В. 182. **Яськів Григорій 3-ох,** Пипюк Михайло 2-ох, Роздзябек Іван 2-ох, Зубар Онуфрій 2-ох, Сущинський Блажій 1-го, Хміль Петро 1-го.
В. 183. **Бабяк Петро 7-ох.**
В. 185. **Швед Павло 3-ох.**
В. 187. Чупрун Іван 1-го.
В. 190. Пайончковська Павліна 2-ох.
В. 193. Тутка Микола 1-го.
В. 200. Господарець Петро 1-го, Кузенька Тимко 1-го, Миськів Стефан 1-го, Жатковський Стах 1-го.
В. 201. **Микитишин Михайло 4-ох.**
В. 203. Яськевич Володимир 2-ох.
В. 206. **Пророчок Михайло 3-ох,** Бурак Василь 1-го
В. 209. Дмитрів Михайло 2-ох.
В. 210. **Завадський Стефан 4-ох.**
В. 211. **Фостик Дмитро 4-ох,** Тіцький Олекса 1-го.
В. 213. **Бирич Андрій 3-ох,** Бачинський Лев 2-ох.
В. 217. **Шевчук Константин 3-ох.**
В. 218. **Сорока Михайло 5-ох, Стецьків Дмитро 4-ох,** Заляновський Йосиф 1-го.
В. 220. **Чорній Іван 4-ох.**
В. 221. **Шпікула Ілія 4-ох.**
В. 222. **Крижановський Іван 7-ох.**
В. 225. Патин Стефан 2-ох.
В. 228. Худинця Марія 1-го, Уренько Розалія 1-го.
В. 229. **Тарас Василь 6-ох.**
В. 230. **Гармич Йосиф 7-ох.** Баган Іван 1-го, Мигаль Іван 1-го, Присташ Юрій 1-го.
В. 232. Пандрак Іван 2-ох.
В. 234. Гвіздь Юрій 2-ох.
В. 237. **Левчишин Теодор 5-ох.**
В. 238. Музика Петро 2-ох.
В. 239. **Писечко Іван 4-ох.**
В. 241. Лотоцький Микола 1-го.
В. 242. **Гришко Іван 6-ох.**
В. 243. **Янсевич Тимко 14-ох.**
В. 247. Біян Михайло 1-го, Гірник Василь 1-го, Хрущ Павло 1-го, Кучапський Михайло 1-го.
В. 248. Левкович Микола 2-ох, Іванишків Іван 2-ох, Летнянчин Йосиф 1-го.
В. 251. Страп Микола 2-ох.
В. 253. **Приступа Іван 4-ох.**
В. 255. Хула Юлія 1-го.
В. 256. Демчук Роман 1-го.
В. 259. **Олешко Олекса 11-ох.**
В. 261. Микетин Іван 2-ох.
В. 263. Оленський Дмитро 2-ох, Бажалюк Дмитро 1-го.
В. 265. Пташинський Теодор 1-го.
В. 266. **Бабяк Ігнатій 3-ох, Сюрко Теодор 3-ох,** Михалюк Василь 1-го.
В. 274. **Шляхтич Семен 3-ох.**
В. 276. **Фук Михайло 10-ох.**
В. 277. Курило Олекса 1-го.
В. 278. Крохмалюк Йосиф 1-го.
В. 282. **Каменюк Ілія 3-ох.**
В. 283. Каганяк Григорій 1-го.
В. 288. **Могильський Василь 5-ох.**
В. 290. Хімяк Анна 1-го.
В. 292. Кізель Петро 2-ох.
В. 295. **Цепко Олекса 5-ох.**
В. 296. Волошинович Т. 2-ох.
В. 299. **Сидорович Іван 5-ох.**
В. 300. Сціленний Петро 2-ох.
В. 301. Сливинський Микола 2-ох.
В. 308. Федор Данько 1-го.
В. 309. **Варіян Олекса 4-ох,** Кінаш Іван 2-ох.
В. 310. Сенишин Василь 1-го.
В. 311. Федірко Микола 1-го.
В. 313. Галущак Остап 2-ох.
В. 316. **Кучмій Василь 5-ох.**
В. 318. **Косій Йосиф 5-ох,** Демчук Теодора 2-ох.
В. 319. **Стецик Данило 6-ох.**
В. 320. **Приймак Йосиф 4-ох.**
В. 323. Кархут Дмитро 1-го.
В. 324. **Слободзян Іван 6-ох.**
В. 326. **Соколовський Іван 4-ох.**
В. 330. Стриєк Теодор 1-го.
В. 336. Кісіль Григорій 2-ох, Постолюк Семен 1-го.
В. 338. **Янковський Франко 7-ох.**
В. 339. Скольський Василь 1-го.
В. 341. Морозович Стефан 2-ох.
В. 342. **Клебан Зофія 3-ох,** Швайлик Петро 1-го.
В. 347. **Годяк Йосиф 10-ох.**
В. 350. **Тирчик Йосиф 3-ох,** Коривчак Стефан 1-го.
В. 354. Врублїцький Петро 1-го.
В. 355. **Юркевич Стефан 3-ох.**
В. 363. Скробач Іван 2-ох.
В. 364. **Сподар Іван 3-ох,** Бицъ Йосиф 1-го, Бурко Мих. 1-го.
В. 365. **Цибринський Тома 3-ох.**
В. 367. **Антонів Михайло 3-ох,** Бабій Антін 3-ох, Мельник Микола 1-го.
В. 369. **Климишин Ігнатій 6-ох,** Куба Михайло 1-го.
В. 370. **Довгий Михайло 5-ох, Хабинець Микола 3-ох,** Слободзян Василь 1-го.
В. 371. Романків Григорій 1-го.
В. 381. Іванушка Дмитро 2-ох.
В. 384. Яворський Дмитро 1-го.
В. 385. **Бойко Микола 20-ох,** Чучман Петро 2-ох, Лозовський Іван 1-го, Пилатюк Олекса 1-го, Шмігановський Іван 1-го.
В. 392. Павлишин Михайло 1-го.
В. 401. Орлов Семен 1-го, Орлов Катерина 1-го, Блай Іван 1-го.

Кампанія продовжується до кінця грудня 1924 р.

(Дальше буде).

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МЕНВИЛ, Р. АЙ. Бр. св. Стефана, від. 181, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудесь о год. 1.30 пополудні в неділю, дня 7-го грудня, в народнім домі. На порядку нарад: Справоздання урядників і вибір нового уряду на 1925 р. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник $1.00. — С. П.

ВЛУЧНОСТИ СИЛА

1893 — 1924

У. Н. С. — U. N. A.

ПОСТУПАЙМО

Дата		Членів / Дітий
Dec. 31.'24.	Членів / Дітий	
Dec. 21.'24.	Членів / Дітий	
Dec. 14.'24.	Членів / Дітий	
Dec. 7.'24.	Членів / Дітий	
Nov. 30.'24.	Членів / Дітий	16.407 / 9.200 / 25.607
Nov. 23.'24.	Членів / Дітий	16.200 / 9.650
Nov. 16.'24.	Членів / Дітий	16.059 / 8.968
Nov. 9.'24.	Членів / Дітий	16.048 / 8.954
Oct. 31.'24.	Членів / Дітий	15.952 / 8.900
Oct. 30.'24.	Членів / Дітий	15.755 / 8.750
Oct. 12.'24.	Членів / Дітий	15.748 / 8.742
Sept. 31.'24.	Членів / Дітий	15.725 / 8.720
June 31.'24.	Членів / Дітий	15.700 / 8.580
Dec. 31.'23	Членів / Дітий	14.790 / 7.663
Dec. 31.'22.	Членів / Дітий	12.427 / 5.883
Dec. 31.'21.	Членів / Дітий	11.815 / 5.124
Dec. 31.'20.	Членів / Дітий	12.237 / 5.058
Конвенція 1920.	Членів / Дітий	12.080 / 4.451

В повисшій шпальті офіціяльного органу У. Н. Союза, підчас теперішної „ювилейної кампанії" рекордовий департамент У. Н. Союза буде виказувати поступ кампанії і зріст членів організації в формі термометра.

В надії, що Вп. Члени і Членкині будуть старатися, щоби рівнобіжно з датами підносилося і число обезпечених то є членів і дітий приєднаних до організації підчас сеї ювилейної кампанії, кличемо всіх до вспільної організаційної праці, до приєднування нових членів після розісланих до відділів інформацій.

І. Каштанюк
рекордовий секретар.

ДОПИСІ.

НЮ ЙОРК.

Осторога перед розсадниками темноти і зради.

Шумовиння, яке повстало в пору нашого національного ферменту, відпадки української суспільности й духова жеброта — це ряди і верхи т. зв. большевицької партії в Америці.

Головачі, це отверті зрадники, які за гроші московських комуністів ведуть свою чорну роботу, а їх прихвостні, це череда темняків, які мекають і бекають так, як їм накажуть їх пастухи. Большевицька дурійка захопила тільки дуже малу частину нашої еміграції; до тої плюгавої банди пристали тільки ті, яким місця нема поміж свідомими громадянами. Було-б шкода місця у часописі, щоб розписуватися про цю вонючу кльоаку, у якій живуть ті большевицькі щурі. Поки вони живуть по каналах та „сурах", поти вони неінтересні і кожен вдоволений, що не нагадується їх гидоти. Але коли щурі беруться підгризати щонебудь вартного, тоді муситься заговорити і про щурів, хоч як вони мерзкі для кождого.

Оттак забралися тепер большевицькі щурі до нового способу підгризання нашої еміграції через свої большевицькі т. зв. „школи". В тих буцімто „школах" наміщують большевицькі головачі усякого „гатунку" йолупів, півідіотів, туманів й недотепів, на учителів для української дітвори. В самім Ню Йорку вони заснували чимало тих своїх розсадників большевицької гнилі, комуністичної зарази, народної зради і протицивілізаційного дикунства. Ці большевицькі школи, це отрута для нещасних українських дітий, які мають таких поганих або темних родичів, що їх до тих „шкіл" посилають.

Українці й Українки! Не даймо нашої дітвори скаженим щурам на поталу! Не дивіться спокійно, як платні зрадники, на службі московських тиранів, вливають отрую в душі українських невинних дітий! Не даймо, щоб українські діти виростали на потвори під опікою тих диких дикунів, які звуть себе большевицькими учителями. Ужиймо всіх способів, щоби до коріння винищити усі й усі большевицькі школи! Як Українці і добрі американські горожани подбаймо, щоби зараза не поширилася поміж нашим молодим поколінням! Проти большевицької скаженини добрий усякий спосіб, щоб тільки їх вигубити до нащадку. Вони всі зрадники і душогуби для свого власного народа.

Ніякі муки, ані сама смерть, не є для них еще достаточною карою за усе страшне лихо, яке вони скоїли на Україні. Їх агенти, в Америці, чинилиб це саме, колиб мали силу. Як дикі звірі вони багнуть крови; гірші від звірів, бо бажають мучити, бо любуються в терпінню других, а особливе своїх власних людий. Колиж не годні чинити ніякого страхіття в Америці, то бодай хотять затроїти духа, бодай у частини нашої суспільности, бодай у невинних українських дітий!

Супроти тих затій наше громадянство повинно відповісти як належить. Усюди, де є ті прокляті „школи", повинні свідомі Українці скликати віче і поти не спочити аж, поки не викоріниться до послідного усі розсадники дикунства, темноти і зради.

Мартин Вінтонів.

Перший Концерт Гната Палажія.

(Допись. — Елизабет, Н. Дж.)

Дуже мило запишеться в нашій історії послідня неділя, 30. падолиста, с. р. Перший виступ, концерт нашого співака д. Гната Палажія прегарно вдався. Почин і гадку дав наш невтомний народний діяч д. Василь Левчик. Товариства приняли отсю гадку, щоби допомогти концертом д. Палажійови до закінчення науки в Італії, і підперли горячо.

Тому галя, що її закуповується на Український Народний Дім заповнилася місцевими укр. Громадянами і Громадянками та гостями з околиці.

З наших теж лиш хорт лишився дома та громадський „баляст".

Програма концерту зложена була ріжнородно і гарно. Перепліталися хорові співи зі сольовими солями і сольом скрипковим, та вишколеними продукціями укр. банди братства св. Володимира. Співи і часть музична дали концертови милу основу, на якій мов на барвнім а гармонійнім українськім килимі прегарно відріжнився талан нашого співака д. Палажія.

Його поява незвичайно уминаюча, невимушена, природна, так і видиться в кождім його руховi, що все вишколене приходить йому природно, принимається в ньому як щось йому питоме. Мається вражіння, що він вповні спосібний все, що знайде на дальшій дорозі свого вишколу, приняти та спокійно перетворити у своє власне. Його голос, бас зі знаменною ліричною закраскою, милий, повний тепла і барви, — та повний запоруки дальшого високого розвою.

Перша його пісня-сольо „Свято в Чигирині", мусіла викликати подвійний відгук. І не знати що було миліще, чи слухати смілого і милого відтворення Лисенкової музики, чи слухати відгомону в свої українські душі. Бо несвідомо переннималося серце жальом за давним минулим а й завзяттєм на будуче. Відчувалося, що співає талановитий син свого народу, що уміє піснею і розібрати й учити, і запалити й пірвати.

А Комаровського „Калина", друге сольо вийшло тепле й повне чуття: справжній ліричний відтвір, природний таланови співака. Вимки сольові з опер „Ернані" та „Паліячі" відспівав д. Палажій як талановитий студіоз італійської школи. В відданню цих сольових частин як і Шубертового „Вандерера" та Шуманових „Гренадирів" бачилося оправдану надію на здійснення мрії кождого визначного таланту, — на вступ в світові опері.

Щасливо дібрав д. Палажій до дуетів нашого земляка д. П. І. Тидика, з правдиво незвичайно милим а сильним тенором. Прегарно виконаний дует з опери „Ля Форза дель Дестіно" — захопив всіх, а дует пісня „Люблю дивитись" вчарувала слухачів. Так вслухалися в неї всі, що вже прогомоніли послідні звуки пяного співпроводу, а слухочі забули про оплески. Ще слухали... Аж коли пробудилися з враження — то вже оплескам, як раніш, не було кінця. Щасливий був вибір пянового співпроводу п-ни Віри Стеткевичівної.

Дуже гарний та милий був виступ молоденької сопранової солістки п-ни Анни Левчиківної. Голос її гарний сильнішае, повне. Нова сходить зірка-співачка. Пяновий провід до солів п-ни Марії Левчиківної був уміетний і артистичний, повне артизму і молодечої смілости було скрипкове сольо Івана Левчика.

Банда тов. св. Володимира вивязалася гарно. Провадить її з чисто козацькою силою і завзяттєм д. Бендес. Музики, так і видилося, з життєм йдуть за його проводом.

А Боян, скріплений співаками і співачками гостями, а милими сусідами з Джерзі Сіті, прикрасив вечір шістьма майстерно виведеними піснями. Дірігент, д. Стефан Грабар вивів всі співи елеґантно і уміло. Видно було спосібність та солідність в переведенню діла.

Правдиво милу несподіванку дала гостям наша молоденька тансерка, Оля Притиківна з Джемейки, Л. Айл., своїм танцем. Немов пташка виводила сольо танці. Малі її ровесниці лиш ротики повтвирали і повипулювали очка, а старші гості припмокували — подивляли.

Хто невіривби в ці правдиві слова оцінки, нехай спитається гостей, що були на Концерті, чому не хотілося їм йти домів, хоч три й пів години проминули на слуханню. Річ у нас досить незвичайна — захоплення концертом.

Слухає чоловік того всього і музики і співу та дивиться на танці-все таке гарне, таке складне. Бачиться богату душу того народу, що таке з себе видає. І не можна порозуміти, що властиве є з цим українським народом. Повний духових скарбів, а такий нездара в життю. От хочби в співі-музиці. Його сини — дочки проявлять талан значний-незвичайний, й згодом десь пропадають. В біді зачинають, а помочі не знаходять. Другі народи мимо маючих того таланту, а десь їх предетавники в музиці на верха. Їх виховує та помагає їм свій народ. Тому возьмім під розвагу цей факт, що перед нами. Співочий талан д. Палажія що-лиш зачинає доходити до повноти розвою. Студії в Ню Йорку в музичній школі скінчив з почестю, під проводом професора Гейна, професор міланської славної консерваторії Манлій Бавальон висказується про нього прегарно, ось як: „Він має прегарний і милий бас „cantante", артистичні спосібности і незвичайний личний талан, а це є певною запорукою, що д. Палажій може сміло осягнути місце повне почести між ліричними артистами". (Дословний перевід оцінки).

Треба йому зробити ще кілька змагань вперед. Ще треба докінчення студій, щоби дійсно зміг заняти „це місце повне почести між ліричними артистами". Треба помогти йому зібрати собі потрібний фонд, коло тисячі долярів, на докінчення студій в Італії в 1925 році. Не можна нам лишити того талану в половині розвою. Помогти легко. Початок зроблений, комітет до уладження низки концертів основується. (Тимчасово завідує справою д. Василь Левчик, 48 Washington Ave., Elizabeth, N. J.) А нуте Українці й Українки: киньтеся жваво. Зачніть тут коло Ню Йорку і коло Філядельфії. Уладьте в кождій місцевости концерти. За труд будете мали більшу від праці відплату в самій пісні, що почуєте. От вже другий концерт зложений в Нюарку 7-ого с. м. За ним йде дальше в Джерзі Сіті, 28-ого с. м. Відгукнімся всі. Поможім в ділі якнайгорячіщим агітованнєм, а побачимо в недалекій будуччині на верхах музичного світа свого оперового співака. Лиш так може перейти перелім в цім дикім факті, що українська пісня вкрадена парадує по світі як московська та хто знає ще яка.

Цих кілька правдивих а щирих гадок хай знайде добру застанову у всіх, кому дорога славніща наша будуччина, кому мила українська пісня, як найкраща поміч та дорога до слави України.

Ол. П.

ЛИСТОПАДОВА НІЧ.

Так наче сниться... Ніч погідна,
Мороз вигладжував шляхи:
Вмирала Австрія безрідна,
Дишіли зрадою Ляхи.

Так мов неземний усміх Бога
В серцях нам сяє дивна Ніч.
Непевність, віра, біль, трівого
І очайдушність темних стріч —

Аж покотився скрик: до зброї!
І злопотіла хоругов,
Гей! хто забуде вас, Герої?
Мистці, що в трупа влили кров!

Раби загонів і убогих,
Забутих Богом хлопських стріх!
Козли жертвені, що за многих
Пійшли в пустир, щоб змити гріх!

Благословена нині й присно
Хай буде память тих хотінь
І хай призирство й гнів повисне
Над тим, на вас хто кине тінь!

Ви громи вкинули у груди
Вмерця, що похорону ждав.
Вмерлець ожив, сягнув по чудо,
Скував себе в ряди батав

І вийшов на ралець Самсона
Ще третій півень не співав,
І мов з утроби кита Йона,
Зо сну свобідний Львів вставав.

Нехай святиться з роду в роди
Ся ніч хертвенного огня!
В сю ніч дізналися народи,
Що смерть України — брехня.

20. жовтня, 1924
Порт Уніон, Парана.

П. Кармаський.

(З бразилійського Укр. Хлібороба).

МЕТАЛІ.

Коли почнемо по шматку заліза бити біяком, то залізо не ломається на шматочки, не розсипається, як камінь, а сплющується під молотом або, як кажуть, кується. Розпечене залізо легко можна розтягти в тоненький дріт; отже виходить, що воно тягуче. Воно тверде, непрозоре, тоне у воді, бо важче за неї. Такі тіла, які, як і залізо, непрозорі, ковні, тягучі, звуться металями. От, напр.: золото, срібло, мідь, свинець, оливо, цінь і багато инших.

Де-які металі знаходимо на землі сливе чистими, часом крупинами, иноді цілими шматками, як, напр., золото. На Уралі, напр., було знайдено колись шматок золота, що важив 2 пуди. Але не завше металі знаходимо чистими, або, як кажуть, самородними; частіш знаходимо їх в руді (круці), себ-то в сполученні з иншими тілами. Руда звичайно лежить у землі, покрита глиною, піском і ріжними камяними породами; вона лежить або шаром, або жилою, себ-то розколиною між камяними породами, повною руди.

І своїм виглядом і своїми прикметами руда зовсім не схожа на той метал, який можна з неї дістати. Людина нетямуча в сім ділі пройде проз таку руду, не підозріваючи навіть, що в ній є метал. От через що в давнюю давнину люди зовсім не знали металів, не вміли здобувати й кувати їх. Невідомо, хто й коли зробив перший сей винахід, але, напевне, його було зроблено випадково, як і багато инших винаходів. Багато віків пройшло, багато праці доклали люди, поки навчилися здобувати із землі такі потрібні всюди й скрізь металі, як мідь, залізо то-що.

Коли ми почнемо розглядати ріжні металі, то легко помітимо, що багато з них на вохкім повітрі втрачають свій блиск, мерхнуть. Залізо, напр., швидко іржавіє, а коли довго лежати-ме, то й зовсім наскрізь проіржавіє. Мідь од повітря мерхне і покривається ярю, яка дуже отрутна. Але де-котрі металі (золото, срібло, платина) не мерхнуть, не іржавіють на повітрі, а через те й звуться благородними металями. Благородні металі часто зустрічаються на землі в самороднім вигляді; їх у природі не дуже богато знаходять люди, і через те вони дуже дорогі, а надто золото й платина.

Платина має сріблястий колір, зустрічається дуже рідко, і то тільки самородна. Найбільш здобувається її в Сибіру. З платини роблять невеличку посудинку для таких праць і дослідів, де потрібен дуже великий жар і вживають їдкі кислощі: платина не так псується від сього, як инші металі.

Срібло знаходять у природі частіш — і в самородках і в руді. Воно має білий блискучий колір, дуже ковне і не іржавіє: вживається на ріжні речі і на карбівку, монети. Чисте срібло так само, як і золото, дуже мягке; отже для того, щоб воно не гнулось, не швидко стиралося, його вживають у сполученні з міддю. Через те, що мідь дешевша за срібло, то примішка її робить дешевшою й срібну річ. Покупцеві треба знати, скільки в тій речі, яку він купує, того й другого металу, щоб скласти їй ціну. Для сього на срібні вироби ставиться пробу, себ-то вибивається цифра, яка й показує, скільки в тій чи иншій речі чистого срібла. У нас срібні речі робляться 84 проби, себто в них уміщено на фунт — 84 золотники срібла і 12 золотників міді.

Часто разом із сріблом знаходиться свинець. Свинець легко розтоплюється; він мягше всіх звичайних металів: його можна різати звичайним ножем, легко розплющити в листі і витягти в дріт. Сполучуючи свинець з иншими деякими річами, роблять фарби, червону — сурик, і білу — блейвас. Богато свинцю йде на виріб дробу й куль. Се роблять так: розтоплений свинець виливають в залізне решета, свинець проходить крізь дірочки в решеті і падає на сто аршин униз у воду. Коли краплі свинцеві падають, то застигають кульками і, улавши у воду, холонуть. Які дірки в решеті, такий завбільшки буде й дріб.

Богато зустрічається в землі міді. Самородна мідь зустрічається рідко; частіш здобувають її з руд. Мідь — блискучого червонуватого кольору, досить тверда, але остільки ковна й тягуча, що легко розтягається ріжними машинами в дріт і найтонші листи. Мідь вживають всюди: з неї карбують монети, роблять посуд, домішують до инших металів, з яких роблять ріжні речі. Напр., коли мідь та змішати з оливом і цінню, то вийде те, що ми звемо спиж (бронза), з якого роблять посвітачі, лямпи то-що; сполучення міді з цінню дає жовту міть (латунь), з якої роблять посуду, самовари, булавки то-що. Мідяний посуд, коли його довго не чистити, під впливом води, повітря та кислощів покривається дуже отрутним зеленим порошком. Для того, щоб сього не було, мідяний посуд із середини лудять. Для сього його пильненько чистять, нагрівають і потім натирають розтопленим оливом; оливо покриває тоненьким сріблястим шаром стінки посуди; тоді вже ярі тієї отрутної не буде.

Оливо — сріблясто-білого кольору із синюватим відтінком. Се так само, як і свинець, мягкий метал, і його легко різати ножем. З олива роблять посуд, готують надзвичайно тоненькі листики, якими обгортують чай, цукерки й инші річи. Оливо зовсім не іржавіє, а через те ним часто покривають залізні листи: такі листи звуться бляхою. Оливо вживається ще для припаювання металевих річей і для виробу зеркал. Для сього оливяні листи розстелюють на столі і наливають на них живе срібло; довго і пильно розстирають се живе срібло: воно потроху сполучається з оливом і виходить т. зв. амальгама. Далі на амальгаму накладають грубе шкло, яке за який час і прилипає до неї.

Але найкорисніший і найбільш розповсюджений на землі метал — се залізо. Людина вивчилася здобувати й кувати залізо далеко пізніш, ніж инші металі. Тепер у ріжних краях його здобувається велика сила. Вживається його на такі ріжноманітні вироби, що й перелічити годі: з нього роблять машини, знаряддя, ріжне начиння, будівлі і т. д.

Останніми часами в продажу можна бачити ріжні речі (гаманці) портсігари, таци, коньки, рамці, ручки до пер і т. и.) із сріблястого й дуже легкого металю, що зветься алюмин (глинець). Здобувати сей метал легко й дешево навчилися люди не що давно, хоч він найбільш розповсюджений на землі метал, бо входить у склад звичайної глини.

ПОДЯКА.

Я низше підписана отсим складаю як найщирійшу подяку Головним Урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду убогих в сумі 50.00 долярів і так само дякую урядникам Тов. „Згода", від. 20, за котрих стараннєм мені ця запомога зістала уділена. Дорогі Сестри, я хора від кількох місяців, дрібні діти і як би не Український Народний Союз, помочі ні звідки було-б сподіватися. Будьте так добрі, скажіть мені — чи ті так захвалювані чужі компанії дали уже кому і коли яку запомогу? Не вірте агентам а громадно вступайте до своеї рідної організації до Українського Народного Союза. Се один опікун в нещастю, котрий Вас ніколи не опустить. Желаю всім членам У. Н. Союза всего добра, а У. Н. Союзови підчас сеї кампанії як найбільших успіхів.

Нехай живе Український Народний Союз!

Анна Добуш,
членкиня Тов. „Згода" від. 20. У. Н. Союза.

Антін Лотоцький.

ТОДІ, ЯК ГАЛИЧ НА ГАЛИЧ НАЛІТАЛА...

Нарис із 1340—1349 рр.

II.

На другий день у второк страсного тижня 11. квітня 1340 р., тисяцький скликав до літнього замку боярську раду.

Бояре явилися вповні. Всі вже знали, чого тисяцький скликав їх на нараду. Вістка про смерть князя Юрія в сам день імянин рознеслася лискавкою по всему Львовові. Воротар Семен Курилич мов найнятий голосив її всякому, кого вільки зустрінув. Тож і не диво, що всі бояре знали вже про це. Вони й не дивувалися. Саміж на своїй раді присудили князя на смерть за це, що сприяв він кольоністам із лехітських пісків і їхнім звичаям, а нехтував усім, що українське, що сприяв римській вірі, а нехтував православною церквою. Тільки, що не сподівалися, що воно так скоро й легко станеться, бо князь знав, що його не люблять і стеріг себе добре.

А скликав тисяцький бояр на вечір. І як сонце ховалося за верхівля гір, а на небі запалювалися перші зірки, зійшлися всі бояре в великій світлиці літнього замку.

Заки в світлиці появився тисяцький, бояре гомоніли проміж собою. Ні про щож инше, а тілбки про смерть князя.

— Ну, тепер можемо покликати на престол князя Любарта Гедиминовича — говорив боярин Павло Миколчин, — як цього хотів тисяцький тоді, коли ми по смерти князів Андрія та Льва Юрієвичів вибірали нового князя. Тепер він певно радіє, що по його склалося.

— Де там, не радіє! — відповів боярин Любомир Радославич. — Він жеж не хотів пристати до заговору й на тайній нараді виступав рішуче проти вбийства князя Юрія.

— Дивні діла Господні! — сказав на це боярин Павло Миколчин. — Та вкінці, чого й дивуватися. Сказавже якийсьто елинський чи римський любомудрець: зміняються часи й люде з ними.

— Ні, боярине, я не змінився — який був тоді, такий я й сьогодні. Тоді я говорив: „Не кличмо собі князя з Ляхів, бо воно не добром пахне для нас. За ним мов цеї чорної галичі насуне в нашу країну всякої „саранчі" й потім не спекаєшся їх. Чиж не маємо князів у литовському роді! — говорив я тоді. — Чиж вони не таксамо близькі свояки Романовичам, як і отсей Болеслав? Та не слухали мене. Вибрали Болеслава. А тепер ось до чого дійшло. Не спекатися нам їх! — сказав тисяцький, що саме ввійшов і чув останні слова.

— Як не спекатися!? — закликали бояре. — Якось спекуються! Ось маємо вже вісти з Щирця з Буська, із Звенигорода, що там на першу вістку очистили геть городи з цеї галичі. І так по всій країні піде!

— Піде, правда! — відповів тисяцький. — Однак я цим не радію.

— Не радієш? Чомуж саме! Чиж жаль тобі ворогів наших?

— Ні, не жаль мені їх, та я знаю, що цим ми ще не збудемося їх. Не буде спокою, я певен цього. Не дасть нам спокою Казимир краківський, а прийде з військом, щоб зайняти спадчину по своякові. Тому я не хотів пристати до заговірників і тому тепер не тішуся, що заговір удався. Це нещастя для нас. Вибрали ми вже собі хоч і Болеслава Тройденовича то треба було його слухати, держатися його, окружити його своїми людьми й старатися впливати на його, що він кинув ворожу нам політику.

— Чиж не старалися? — спитав хтось.

— Егеж, старалися обмежити княжу власть у користь боярства. А коли побачили, що він не рад збуватисявласти, тоді що визначніщі люде поусувалися й прямо змусили його цим шукати опори в чужинцях.

— Алеж він це тільки, що окружався чужинцями, але й нехтував нашою вірою й звичаями нашими, а попирав латинство — сказав Семен Лазарович.

— Робив так, як радило йому його окруження — відповів тисяцький. — Винні ми, що допустили це окруження до його а не він.

— Ба, коли він проти нас, проти бояр! — замітив зновуж Семен Лазарович.

— В цьому то й наше нещастя, що ми загальну справу бачимо в своїй боярській, або й особистій. Це нас губило й губить, а коли не змінимося, й погубить. А правда тільки одна: наша справа, це справа всіх верств, що живуть на нашій землі, і боярина, і смерда й закупа, а навіть раба. І раб повинен чути, що йому добре тут, а тоді й він боронитиме своєї держави.

А о. Арсеній, парох церкви св. Хреста, додав:

— Колиб так було, як Господь наш Христос учив, що всі собі брати і князь і боярин і смерд і раб — то булаб і сила в нас — не страшні булиб нам вороги, а князі наші чулиб, що панують над згідним народом, дбалиб про свій народ, а не шукалиб опори в чужинців.

—Правда твоя, отче! — сказав старий Радославич. — Та в нас уже з давна таке водиться, що всякий тільки своєї власної користи шукає. Чи думаєте, через що наша велика й багата земля пішла під чужу владу. Через те, що поділилася на безліч дрібних князівств, а кожен князь дбав про свою власну користь і з цього приходило до особиць.

— Так, так! — притакнув о. Арсеній. — Ось читаю я літописець княжий і бачу ясно: наша галицька й володимирська волость була може ще найщасливійша, бо мала таких князів і королів, як Володар і Василько, Володимирко, як Ярослав Осмомисл, як Роман та Данило, як Юрій І. Володар і Василько дали нам найкращий приклад, що можна доконати згодою й спільними силами. Кілько вони ворогів мали й то ще яких, а всім оперлися й лишали своїм наслідникам могутню й сильну державу.

Тут вмішався тисяцький:

— І я кажу свята правда: згода й щдність, а особливо в хвилях небезпеки! А тепер така хвиля в нас. Кажу вам, не довго треба нам ждати, як під мурами Львова появиться краківський князь, а може й угорський король по старій памяти загостить до нас. Не буде в нас згоди, не буде єдности, чиж у силі будемо обігнатися від цеї галичі? Мусимо стояти сильні й єдині як стіна. І завчасу подумати над цим, як нам вдержати лад у державі, як нам боронитися й тому саме я вас, бояре, скликав сьогодні на раду.

І виступив старий сивоголовий Мирослав Чюдилич. Говорив поволи, з перервами, слово по слові, наче думав над кождим словечком; не бесідник був видно.

— Тисяцький, Дмитре, добре кажеш, що тепер непевний час, час грізної небезпеки. А в такий час не радити нам, не розводитися довго, а робити.

Довгі наради доводять тільки до незгоди, нищать щдність одностайність. Тому, бояре, не радьмо, не воюймо гарними словами — а візьмімося за діло. Не слів нам треба, а діл. А першим нашим ділом нехай буде вибір на провідника нашого, тисяцького Дмитра Детька. Военний час і военних людей потребує...

— Добре, добре! — заклика-ли прихильники тисяцького, але в противному кінці зашуміло.

— Не вибірати нам начальника, вся боярська рада править краєм, а не начальник, а зверхником нашим князь Любарт, свояк Романовичів.

А провідник противників Детька, Семен Добромирич, піднявся з сидження й сказав:

— Нам не вибірати начальника, а князь має настановити його. Тому я раджу вислати до князя Любарта посла з постановленням, що ми признаємо його своїм князем. А як посла раджу вислати тисяцького.

Прихильники Дмитра зашуміли:

— Він хоче на якийсь час позбутися тисяцького, щоб тут скріпити сили своїх прихильників й самому вибитися на верх і тому радить вислати тисяцького. Хай він сам іде в посольстві.

Та тут піднявся тисяцький і сказав:

Коли вся рада згідна, щоб я їхав до князя Любарта, то я готов в дорогу.

Прихильники тисяцького поглянули по собі й шептали:

— Коли він сам на це годиться, так значить він щось великого задумує!

І Дмитро Детько був одноголосно вибраний вислаником до князя Любарта. А на той час воєводою став Семен Добромирич...

(Конець буде).

ЕП. О. ДР. ЙОСИФ БОЦЯН.

Кілька заміток з нагоди іменування львівським епископом суфраґаном.

Львівське діло пише:

Вже від довшого часу на святоюрській горі помітна була недостача енергійної людини, з якою тяжко досвідчений життям о. митрополит міг би поділитись кермою архідієцезії. Коли зважити, що голова гр.-кат церкви в останньому десятилітті перейшов через горнило терпінь, які мусіли відбитися на його здоровлю, коли зважити його вік і довгу недугу, та коли одночасно мати на увазі,, що оба помічні керманичі львівської архідієцезії, найстарші крилошане: о. А. Білецький і о. А. Бачинський пригнічені вагою літ, то потреба другого керманича архідієцезії являлася простопекучою.

З ріжних причин ця справа відтяглася. Треба було поборювати безконечні перепони, щоби добитися призначення епископа-суфраґана. Вкінці, як ми вже зазначили в попередному числі, Рим рішився з предложених кандидатів вибрати о. еписк. др. Йосифа Боцяна. Кар. Ґаспарі писмом з 20 жовтня ц. р. повідомив про ц.-о митрополита і Капітулу, а перед трома днями о. епископ увійшов у виконування своїх обовязків.

Новий співкерманич львівської архідієцезії родився 10 березня 1879 р. в Буськy. До гімназії ходив в Золочеві, де належав до наукращих учеників. Богословські студії кінчив у Львові, Інсбруці і у Відні де й одержав ступінь доктора теольоґії. Рукоположений 21. серпня 190[illegible] р.

Перше становище, яке обняв молодий священник, було становище префекта духовної семинарії у Львові. Опісля якийсь час сповняв функції сотрудника в Люблині вел., після чого знову вернув на давне становище префекта. В році 1910 обняв вельми відповідальне становище ректора львівської духовної семинарії, на яко умпробув до р. 1920, як що в цей період не враховувати літ заслання.

В р. 1914 царська окупаційна влада вивезла була о. дра Боцяна разом з о. митрополитом в глубину Росії. В Києві о. митрополит дня 10. вересня 1914, таємно висвятив о. дра Боцяна на епископа з титулом луцького епископа. Опісля шляхи о. митрополита й нового епископа розійшлися. Майже три роки прибув др. о. Боцян на засланні в Сибірі, а коли повернувся і бажав перенестись на вибраний терен діяльности, — до Луцька то не міг цього добитись ані за австрійських часів, ані за польських. Завдяки польським впливам в Австрії і від 1919 р. польській владі на Волині не допущено о. епископа до Луцька.

Нового епископа з повним довірям і великими надіями зустрічає українське громадянство, якому вже дався пізнати о. др. Боцян своєю громадською і церковною діяльністю, як непохитний визнавець народніх звітів, яко щирий і вірний син своєї пригніченої нації.

На епископському престолі у старім українськім городі засіла людина небуденної освіти і знання. Особливо визначається о. епископ — як спеціяльністю знанням історії української Церкви. О. епископ проявив неабиякий писменницький талан. Вистане згадати, що його статті і праці друкувалися в „Ниві" і „Богословії" і ин. виданнях. Окремо вийшла в Римі 1908 р. (по латині) праця о. епископа про Літургію св. Йоана Золотоустого.

О. др. Боцян обіймає співкерму львівської архідієцезії у вельми важкий час. Бере на себе тягар непомірної праці і відповідальности. Та ми певні, що енергія, освічення і громадський нерв та дар зединувати людей поможуть йому переборoти всі трудности.

Не тільки український Львів, але сміло можна сказати — цілий край витає епископа гродянина в твердому переконанню дружної й успішної співпраці для добра народу й його змагань.

В ТИХУ НІЧКУ.

В тиху нічку ясна пані
Ходить нашими полями;
Діядем горить на скрані
Невгасимими огнями.

Де не стане, де не гляне,
Мерехтить кругом заграва;
Як спокійно ніч настане,
Нашим полем ходить слава.

В нашім полі гріб при гробі;
Чи се лан, чи цмнтарище?
А вона при кождім гробі
Клонить голову все нище.

З голови проміннє ясне
На могилу кожду кане,
Ніби зірка, що не гасне,
Ніби квітка, що не вяне.

Від могили до могили
В ніч маєву слава блудить
Й на гробах тих, що боронили
Слави й волі, жемчуг губить.

„Спіть, — говорить — добрі люди,
Най вам сниться щастє й воля"...
В тиху нічку слава блудить
Між гробами серед поля.

Богдан Лепкий.

ЖАРТИ

Торговельний стиль.

Подорожуючий торговельний агент пише свому шефові: „Дванайцять тон трану, які я мав для вас на оці, вийшли мені — на жаль — носом..."

Радість поета.

Так, мій любий, мої поезії читає вже двічі стільки людий, що передше!

— Так? А я й не знав, що ти оженився.

Його правда.

Шеф: Що? в урядових годинах ідете стригти волосся?

Урядник: Абож то в урядових годинах не росте моє волосся?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.